

Nr 486.

Av herr **Velander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896)*.

I proposition nr 244 föreslås dels att ränta efter 6 procent skall uttagas å kvarstående skatt, om denna uppgår till minst en femtedel av den slutliga skatten och minst ett belopp av 400 kronor, dels att — om den erlagda preliminära skatten överstiger den slutliga skatten — ränta efter 2 procent å det överskjutande beloppet skall gottgöras den skattskyldige under motsvarande förutsättningar.

Att påföra skattskyldiga ränta för tid innan någon skatt blivit debiterad och förfallotid för skatteskulden sålunda fastställts synes oss i och för sig föga tilltalande. Vi ha svårt att finna att en sådan åtgärd skulle vara rättsligt grundad. Man kan enligt vår mening icke lägga de skattskyldiga till last att en bristande överensstämmelse mellan preliminära och slutliga skatter ofta föreligger. I vissa fall beror detta på att den skattskyldige och taxeringsmyndigheterna ha skilda uppfattningar om tolkningen av skatteförfattningarna. I den mån detta tar sig uttryck i att taxeringsnämnden frångår deklarationen — t. ex. genom att vägra ett yrkat avdrag — kan den skattskyldige komma att utan eget förvållande stå i skuld för en betydande kvarskatt. Den straffränta som enligt propositionen i så fall skulle påföras den skattskyldige ter sig för denne så mycket mer orättvis som den endast drabbar dem som fått sina deklarationer höjda av taxeringsnämnden eller genom beslut före den 10 oktober av prövningsnämnden, medan senare företagna höjningar av prövningsnämnden icke föranleda någon räntepåföring.

Bland grupper som ha betydande kvarskatter nämnas i propositionen jordbrukare och rörelseidkare. Det är i allmänhet ogörligt för dessa att före beskattningsårets utgång med någon säkerhet beräkna sina inkomster. Variationerna mellan olika år äro för dessa skattskyldiga mycket betydande. Därtill kommer att de flesta skattskyldiga — även med kännedom om sina verkliga inkomster — sakna förutsättningar att beräkna sina skatter. Så invecklade som våra skatteförfattningar äro kan detta icke vara ägnat att förvåna. Icke heller bör det föranleda någon bestraffning av de skattskyldiga.

Det ter sig för oss särskilt anmärkningsvärt att i propositionen föreslås en så hög räntesats som 6 procent. Den tid man i detta sammanhang har att räkna med uppgår, såsom departementschefen framhållit, till omkring ett år. Förslaget innebär alltså att staten skulle betinga sig en ränta unge-

fär dubbelt så hög som den vilken staten vill medgiva långivare i öppna marknaden. Kontrasten mot den räntesats — 2 procent — efter vilken skattskyldiga med överskjutande preliminärskatt skulle få tillgodogöra sig ränta, är särskilt framträdande. Någon nämnvärd skillnad mellan tidpunkterna för gäldande av kvarskatterna och för restitution av överskjutande preliminärskatter föreligger nämligen icke.

I den mån den föreslagna räntan utgör och är avsedd att utgöra en generell straffränta, kunna vi alltså icke ge förslaget vår anslutning.

Frågan kan sägas komma i ett annat läge därest bestämmelserna om ränta göras helt ömsesidiga, dvs. om räntepåföringen och räntegottgörelsen ske efter helt samma grunder. Detta innebär bl. a. att räntesatserna bli enahanda i fråga om kvarskatterna och beträffande restitutionerna av överskjutande preliminärskatt. Med en enhetlig räntesats på t. ex. 4 procent skulle man förta den föreslagna räntepåföringen dess karaktär av bestraffning till följd av omständigheter som de skattskyldiga i allmänhet icke kunna råda över. Samtidigt skulle man eliminera det intresse, som vissa skattskyldiga med möjligheter att påverka sina förskottsinsbetalningar till äventyrs kunna ha att skaffa sig räntefri skattecredit, och i stället stimulera de skattskyldiga att söka vidtaga sådana åtgärder, att kvarskatternas belopp avsevärt reduceras.

Under återopande av det anförda hemställa vi,

att riksdagen ville besluta att ränta å kvarstående skatt liksom å överskjutande preliminärskatt — i den ordning som föreslås i det till proposition nr 244 fogade utkastet till ändringar av 34 § 3 mom. och 90 § 4 mom. uppbördsförordningen — beräknas efter fyra procent.

Stockholm den 25 april 1950.

Gustaf Velander.

Fritiof Domö.

Hjalmar Nilsson.

Carl Eskilsson.
